

نگاهی گذرا بر پوشش و آراستگی زنان و مردان ایرانی در طول تاریخ؛

پوشش و آراستگی ایرانی

+ و لنگاری فرهنگی
هشدار جدی

بر اساس یادداشتی از محمد حسین آزادی

جزوه مطالعاتی: پوشش و آراستگی ایرانی

مدیرمسئول: محمد سعید

سر دبیر: خدیجه عاقل

نویسنده: محمدحسین آزادی

چاپ نخست: پاییز ۱۳۹۵

تهیه شده در: رصد (مرکز تولید آثار و محتوای مکتوب جامعه اسلامی دانشجویان دانشگاه ولی عصر (عج))

آدرس: کرمان، رفسنجان، میدان ۲۲ بهمن، دانشگاه ولی عصر (عج)، جامعه اسلامی دانشجویان

تلفکس: ۰۳۴۳۱۳۱۲۴۶۹

بخش نخست: پوشش و آراستگی ایرانی

این روزها در هر کجایی از اجتماعات انسانی که حاضر می شویم از خیابان گرفته تا دانشگاه با انواعی از مدل های مختلف لباس، مو و آرایش مواجه می شویم که حیرت آدمی را بر می انگیزد. در این نوشتار برآنیم تا بررسی ای کوتاه از دید ایرانی ها نسبت به آراستگی و پوشش و در نهایت ارتباط فرهنگ با جامعه داشته باشیم.

پوشش و آراستگی در دین اسلام:

نحوه پوشش و آراستگی افراد هر جامعه ارتباط مستقیمی با دین و فرهنگ حاکم بر آن جامعه دارد. ما ایرانیان نیز با توجه به پیروی از دین مبین اسلام و تاریخ چند هزار ساله خود از این امر مستثنی نمی باشیم. دین اسلام بعنوان کاملترین دین الهی توجه ویژه ای به تمام نیازهای مادی و معنوی انسانها دارد و در زمینه پوشش و آراستگی های ظاهری نیز در موارد مختلفی پیروان خود را راهنمایی کرده است لکن اسلام در آراستگی حد اعتدال را برگزیده و هرگونه افراط و تفریط را مردود شمرده است. مرز اعتدال در کمیّت، کیفیت و نوع آراستگی، حلال و حرام بودن آن است. با نگاهی به سیره معصومین (ع) می توان به شیوه آراستگی و حدود آن برای مردان و زنان پی برد.

امام صادق (ع) می فرمایند که همانا خداوند زیبایی و آراستگی را دوست دارد و مراد از آراستگی، خوشبو کردن خویش، پوشیدن لباس پاکیزه و زیباسازی محل زندگی است. (بحارالانوار، ج ۷۳، ص ۱۴۱)

از اینگونه احادیث و روایات از پیامبر اسلام و ائمه اطهار (ع) فراوان است، چنانچه گفته می شود پیامبر اسلام نیمی از مخارج خود را صرف خرید عطر می نمودند و سایر امامان نیز همواره بر آراستگی ظاهر مواظبت می نمودند و با زیباترین حالت ممکن در اجتماع حاضر می شدند. اما همانطور که گفته شد اسلام خطوط قرمزی برای آراستگی ظاهر و پوشش افراد قائل شده است یکی از آن موارد رواندستن تشبیه مردان به زنان و عکس آن می باشد. چنانچه امام علی (ع) شخصی را که با شکل و شمایل زنانه به مسجد پیامبر (ص) آمده بود، بیرون راند و فرمود: از رسول خدا (ص) شنیدم که می فرمود: خداوند مردانی را که خود را به شکل زنان و زنانی را که خود را شبیه مردان درمی آورند از رحمت خویش دور کرده است. (وسائل الشیعه، ج ۱۷، ص ۲۸۵) در بحث آراستگی زنان نیز خداوند حد پوشش و استفاده از زیورآلات برای زنان را در قرآن آورده است چنانچه در سوره مبارکه نور می فرماید: «و به زنان مؤمن بگو که چه شمان خویش فروگیرند و شرمگاه خود نگه دارند و زینت های خود را جز آن مقدار که پیداست آشکار نکنند و مقنعه های خود را تا گریبان فروگذارند و زینتهای خود را آشکار نکنند». خداوند در همین آیه به محارم زنان و افرادی که نمایان کردن آراستگی زنان در برابرشان اشکالی ندارد اشاره نموده و تک تک آنان را بر می شمرد: «جز برای شوهر خود یا پدر خود یا پدر شوهر خود یا پسر خود یا پسر شوهر خود یا برادر خود یا پسر برادر خود، یا پسر خواهر خود یا زنان همکیش خود، یا بندگان خود، یا مردان خدمتگزار خود که رغبت به آن ندارند، یا کودکانی

که از شرمگاه زنان بی خبرند. و نیز چنان پای بر زمین نزنند تا آن زینت که پنهان کرده‌اند دانسته شود. ای مؤمنان، همگان به درگاه خدا توبه کنید، باشد که رستگار گردید»

خداوند متعال بعنوان خالق انسانها و کسی که بیش از همه خواهان خوبی برای بندگانش می باشد و نسبت به همه امورشان آگاه است در آیه ۵۹ سوره مبارکه احزاب حدود پوشش را یادآور می شود: «ای پیامبر! به همسران و دخترانت و زنان مؤمنان بگو: جلبابها [روسری های بلند] خود را بر خویش فروافکنند، این کار برای اینکه شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند بهتر است (و اگر تا کنون خطا و کوتاهی از آنها سر زده توبه کنند) خداوند همواره آمرزنده رحیم است».

با نگاهی به روایات اسلامی نیز در می یابیم که آراستگی ظاهر در دو مورد برای زنان جایز شمرده شده یکی هنگام حضور در مساجد و دیگری هنگام حضور در نزد شوهر خود، در مقابل حضور در اجتماع برای زنان همراه با آراستگی ظاهر مردود شمرده شده است چنانچه امام صادق (ع) به نقل از پیامبر اکرم (ص)، آرایش زن برای غیر شوهر را برابر با آتش دوزخ می دانند. (بحار الانوار، ج ۷۶، ص ۳۲۹)

رسول خدا(ص) در جای دیگری از این که زنان در اجتماع خود را خوشبو کنند، می فرمایند: هر زنی که خود را خوش بو و معطر سازد و از خانه بیرون رود گرفتار لعن است تا وقتی که به خانه برگردد. (کافی، ج ۵، ص ۵۱۹)

پس دیدیم که اسلام نگاه ویژه ای به نحوه پوشش و آراستگی ظاهر دارد و حدود آن را نیز برای ما مشخص کرده است.

نگاهی گذرا به فرهنگ پوشش ایرانیان در تاریخ و قبل از ورود اسلام به ایران:

ویل دورانت معتقد است نقش پوشش و حجاب زنان در ایران باستان چنان برجسته است که می توان ایران را منشاء اصلی پراکندن حجاب در جهان دانست. (ویل دورانت، تاریخ تمدن، ج ۲، ص ۷۸ و برتراند راسل، زناشوئی و اخلاق، ص ۱۳۵) دائرةالمعارف لاروس نیز به وجود حجاب زنان در ایران باستان اشاره می کند. (به نقل از دایرهالمعارف القرن العشرين، ۱۹۲۳) در تفسیر اثنی عشری چنین آمده است: «تاریخ نشان می دهد که حجاب در فرس (فارس) قدیم وجود داشته است.» (تفسیر اثنی عشری، ج ۱۰، ص ۴۹۰)

در آیین زرتشت بعنوان دین ایرانیان قبل از اسلام نیز همواره بر حفظ پوشش و حجاب اشاره شده است. پس از دوره هخامنشیان و به روی کار آمدن اشکانیان نیز حجاب و پوشش زنان ادامه داشته است چنانچه در رابطه

با پوشش زنان در این دوران داریم: «لباس زنان اشکانی پیراهنی بلند تا روی زمین، گشاده، پرچین، آستین‌دار و یقه راست بوده‌است. پیراهن دیگری داشته‌اند که روی اولی می‌پوشیدند و قد این یکی نسبت به اولی کوتاه و ضمناً یقه باز بوده‌است. روی این دو پیراهن چادری سر می‌کردند.» (جلیل ضیاء پور، پوشاک زنان ایرانی، ص ۱۹۴)

در حال حاضر نیز در مناطق مختلف کشور با پوشش‌هایی کاملاً محجبه و متناسب با اقوام ساکن آن مناطق مواجهیم.

آنچه که از متن بالا برداشت می‌شود این است که در فرهنگ اسلامی و ایرانی در طول تاریخ در کنار آراستگی ظاهر، اصلی به نام پوشش و حجاب کامل، همواره وجود داشته است و این حجاب و پوشش اصل جدایی ناپذیر آراستگی ایرانیان بوده است.

اما آنچه که اکنون از مدل‌های پوشش و آراستگی برخی از مردان و زنانمان می‌بینیم جدای از فرهنگ اصیل ما ایرانی‌هاست و چیزی نیست به جز مدل‌هایی که از فرهنگ برهنگی غرب به سوی ما آمده است. این قبیل مدل‌ها و نحوه پوشش و آراستگی حتی در نزد ادیان اصیل غرب هم چون یهودیت و مسیحیت نیز پذیرفته شده نیست. متأسفانه نکته اصلی اینگونه پوشش و آراستگی که با عنوان «مد» از آن یاد می‌شود چیزی جز ترویج فرهنگ ابتذال و برهنگی و فساد و جایگزینی خوی حیوانی به جای شرافت و کرامت انسانی نیست. بحث مدگرایی و پیروزی از مدل‌های غربی در پوشش ظاهری از زمان پادشاهان قاجار و پس از گسترش روابط با اروپاییان بخصوص انگلیس شکل گرفت، متأسفانه در این دوران به جای توجه به پیشرفت‌های علمی غربی‌ها، درباریان به ظواهر غربی‌ها دلبستند و از همان دوران شاهد عقب ماندگی ایرانیان و مسلمانان از غربی‌ها در زمینه علمی هستیم دوران شکوفایی علم در اروپا و دوران عقب ماندگی و عیاشی درباریان ما در ایران و اسلام. نخستین جرعه‌های ورود فرهنگ بیگانه و غربی و از دست رفتن فرهنگ ناب اسلامی ایرانی از همان زمان آغاز گردید، پس از قاجارها و به روی کار آمدن رضاخان میرپنج بازهم شاهد تقلید کورکورانه از ظواهر غربی‌ها هستیم. رضاخان معتقد بود دلیل پیشرفت غربی‌ها نحوه لباس پوشیدن آنهاست از این رو به کشف حجاب از زنان ایرانی و متحدالشکل کردن مردان ایرانی با استفاده از کلاه پهلوی که نشأت گرفته از کلاه فرانسوی‌ها بود پرداخت و این یعنی خودباختگی فرهنگی و وارد ساختن ضربه عمیق فرهنگی به کشور و بازهم جا ماندن از قطار پیشرفت علم. در زمان پهلوی دوم و با نفوذ بیش‌تر رسانه‌ها پیروی از مدهای غربی در ایران رایج‌تر و به نوعی فرهنگ برهنگی در ایران رشد پیدا کرد. با بروی کار آمدن نظام اسلامی در ایران شاهد بهبود وضعیت پوشش و ظاهر در مردان و زنان بودیم ولی متأسفانه از دهه هشتاد با تدابیر غلط و مهلک برخی از دولت‌ها و همچنین ترویج رسانه

های مغرض بیگانه و غربی در کشور با هدف قرار دادن فرهنگ اسلامی ایرانی، شاهد ترویج مدل های پوششی زنده و نامرسوم در بین افشار جامعه بخصوص جوانان می باشیم. ما باید به این نکته توجه داشته باشیم که دوران افول اسلام دقیقاً مصادف است با از دست دادن اندلس در سال ۱۴۹۲ میلادی. همانطور که می دانید یکی از دلایل عمده از دست دادن اندلس ترویج فساد بین جوانان مسلمان و سست کردن عقاید آنان بود نقشه ای که این سال ها غربی ها مجدداً در حال ترویج آن در بین کشورهای اسلامی بخصوص جامعه ایران است. این زنگ خطری است برای ما بعنوان کسانی که آینده اسلام و ایران در دستان ماست اگر نخواهیم از تاریخ درس بگیریم اگر در خواب غفلت بمانیم باید در برابر آیندگانمان پاسخ گو باشیم. با خود بیاندیشیم که چه شد شکوه و تمدن اسلامی به یکباره فرو پاشید و غربی که در اوج فلاکت و عقب ماندگی فرهنگی و بی سوادی بود الان شده است الگوی ما، حتی در لباس پوشیدن ما حتی در مدل های موی ما و این همان تهاجم فرهنگی است که رهبر معظم انقلاب بارها و بارها نسبت به آن هشدار داده است. ایشان در دیدار مردم به مناسبت عید غدیر فرمودند: «آن کسانی که می خواهند اسلام را به زندگی خصوصی منحصر کنند و نگاه سکولار داشته باشند، جوابشان مسئله غدیر است، نصب امیرالمومنین فقط جنبه معنوی نداشت بلکه مسئله مدیریت جامعه بود.» پس دولت هایی که در جمهوری اسلامی روی کار می آیند باید خود را در قبال این تهاجمات مسئول بدانند و به دنبال برنامه ریزی برای مقابله و حتی انتشار فرهنگ غنی اسلامی ایرانی در جهان باشند نه اینکه خود را در مقابل دین مردم مسئول ندانند، چرا که دین اسلام دینی حکومتی است و دیانت ما جدای از سیاست ما نیست، امید است مسئولان به مقوله فرهنگ توجه بیش از پیشی داشته باشند و وزارت خانه های مرتبط نظیر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به جای مجوز دادن به اکران فیلم ها و کنسرت های ضدفرهنگی و شوی لباس های نامتعارف به دنبال احیای فرهنگ کم رنگ کنونی اسلامی ایرانی باشند.

نتیجه گیری:

مجدداً در بخش پایانی نوشته خود یادآور می شویم ملت ایران اسلامی و بویژه جوانان عزیز بدانند همانطور که در بالا آورده شد ایرانی ها در طول تاریخ به حفظ پوشش و عفت و پاکدامنی شناخته شده اند و این ویژگی ها با ورود اسلام به ایران، تقویت پیدا کرد، و این غربی ها بوده اند که از ابتدای تاریخشان تا به امروزه با ترویج فرهنگی برهنگی و پافشاری بر خوی حیوانی، کرامت و ارزش انسان را که بعنوان خلیفه خداوند متعال در زمین شناخته می شود، زیر سؤال برده اند، آنها الگویی مادی گرایانه و لذت طلبانه برای خود طرح ریزی کرده اند که نهایتش پوچ گرایی است، چنان در لجن زار شهوات نفسانی و شیطانی غرق شده اند که هر روزه شاهد بیرون

آمدن آمار وحشتناک فساد و بی بندباری و خودکشی در غرب هستیم، دیگر لذت های جنسی و آزاد با جنس مخالف برایشان بی معنی شده است، از این رو به همجنس بازی و ازدواج با هم جنس، نزدیکی با حیوانات، ازدواج غیر رسمی یا همان هم خانگی که تبعاتش برجا گذاشتن تعداد بیشماری فرزند نامشروع و بی سرپرست است روی آورده اند و دولت های فاسقشان هم این اعمال بی شرمانه و احترام به آنها را تصویب میکنند و با افتخار با شرکت در جشن هایشان خود را از آنها میدانند.

پس بیایید همه با هم از فرهنگ والایمان دفاع کنیم و نقشه های شوم دشمنان که به دنبال گرفتن غیرت مردان و عفت زنان ما هستند را خنثی کنیم و این ما باشیم که فرهنگ اصیل و سعادت مندانه مان را بر آنها حاکم کنیم.

بخش دوم: ولننگاری فرهنگی

چند وقتی است که تأکید رهبر انقلاب بر فضای فرهنگی کشور بخصوص فضای فرهنگی دانشگاه‌ها بیش از پیش شده است تا جایی که از تعبیر «ولنگاری» در فعالیت‌های فرهنگی استفاده نمودند، لذا بر آن شدیم تا نگاهی کوتاه بر اهمیت فرهنگ در جوامع داشته باشیم. بی‌شک فرهنگ عاملی اساسی در پیشرفت یا عقب ماندگی جوامع گوناگون است. هر جامعه‌ای برای نیل به اهدافش به دنبال القای فرهنگ خود بر جامعه هدف می‌باشد که از آن با تعبیر «امپریالیسم فرهنگی» یاد می‌شود. این القای فرهنگی می‌تواند از طریق جنگ مسلحانه و با اعزام نیروی نظامی بوجود بیاید، یا از طریق جنگ نرم و بدون درگیری نظامی و مسلحانه ایجاد شود. در سال دهم میلادی غربی‌ها در جنگ نظامی در برابر مسلمانان شکست خوردند و مسلمانان، اندلس را فتح کردند و حکومتی سرشار از علم و فرهنگ را در این منطقه از اروپا بنا نهادند. بعنوان نمونه لاین پل، مستشرق انگلیسی درباره وضعیت زنان در زمان حاکمیت اسلام بر اندلس می‌نویسد:

«با ورود اسلام به اندلس، زنان پا به دنیا و فرهنگ دیگری نهادند و به درجات بلند علمی و اجتماعی دست یافتند، همان جایگاهی که امروزه در پی آنند». این درحالی بود که غرب آن روزها در نهایت عقب ماندگی علمی و فرهنگی قرار داشت. غربی‌ها که از گسترش روزافزون اسلام در مناطق خود سخت خشمگین بودند و قدرت نظامی خود را در حدی نمی‌دیدند که بتوانند از عهده مسلمانان برآیند دست به اقداماتی در قالب تهاجم فرهنگی زدند. از جمله‌ی آن اقدامات، ترویج فساد و بی‌بندباری در بین جوانان مسلمان بود و این فعالیت‌ها تا جایی ادامه پیدا کرد که عقاید مسلمانان آن مناطق سست شد و براحتی شکست خفت باری را از غربی‌ها پذیرفتند. از همان زمان جهان اسلام با سیری نزولی مواجه گردید، حکومت عظیم عثمانی - البته نه بعنوان حکومت مطلوب و ناب اسلامی - از هم پاشید و کشورهای غربی، مناطق جدا شده را تحت استعمار خود قرار دادند و به دنبال آن کشورهایی در ظاهر اسلامی با خواست‌های خودشان نظیر عربستان سعودی را بنا نهادند، انگلیسی‌ها هم که فلسطین را تحت اشغال خود داشتند پس از خود، آن را دودستی تحویل صهیونیست‌ها دادند، تا نقطه سقوط و تحقیر اسلام در برابر غرب شکل بگیرد. این روند با اشغال سرزمین‌های مسلمانان و عقد قراردادهایی همچون کمپ دیوید و طرح فهد - که سازش عرب‌ها با اسرائیل بود - ادامه پیدا کرد. شکست‌های مسلمانان، که در واقع آغاز آن به شکست فرهنگی در اندلس بر می‌گردد، ادامه پیدا کرد تا با رهبری حضرت امام خمینی «ره» جمهوری اسلامی ایران به پیروزی رسید. بدین سان کشور ایران، با منابع عظیم طبیعی و موقعیت حساس جغرافیایی که منبع درآمد و خدمتگزار شایسته‌ای برای آمریکایی‌ها و انگلیسی‌ها بود و دچار

خودباختگی فرهنگی و بنوعی ابتذال فرهنگی در دوره پهلوی شده بود، با پیروزی انقلاب اسلامی ایران، بعنوان سردمدار مبارزه با استکبار و فرهنگ منحرف آن، قد علم کرد. وقوع انقلاب اسلامی با به چالش کشیدن مکاتب و ایدئولوژی های مادی غرب، زنگ خطر بزرگی را برای آنها به صدا درآورد. اقدامات خصمانه غرب از کودتا، ترور، جنگ، تهدیدات نظامی تا تحریم های سنگین نتوانست ملت بزرگ ایران را از اهداف بزرگ خود دور سازد؛ همین امر باعث شد تا استکبار هجمه خود را از صحنه مبارزه سخت به سمت تهاجم نرم و فرهنگی تغییر دهد. آنها به دنبال اجرای نقشه ای در ایران همانند آنچه که در اندلس پیاده کردند، هستند و در این راه از تمام ابزارهایشان از ماهواره و شبکه های رسانه ای گرفته تا شبکه های اجتماعی و بازی های رایانه ای و اپلیکیشن های تلفن همراه و ... استفاده می کنند و این زنگ خطری برای جوانان ایرانی بعنوان افسران جوان جنگ نرم است که با تمام توان در مقابل این تهاجمات بایستند و نگذارند شکست مسلمانان در اندلس، این بار برای ایران، تکرار شود. غربی ها به دنبال انحصارطلبی در دنیا هستند تا با استفاده از آن جوامع را به خود وابسته کنند. رهبر معظم انقلاب می فرمایند: «من که میگویم تهاجم فرهنگی، عده ای خیال میکنند مراد من این است که مثلاً پسری موهایش را تا این جا بلند کند. خیال میکنند بنده با موی بلند تا این جا مخالفم. مسأله ای تهاجم فرهنگی این نیست. البته بی بند و باری و فساد هم یکی از شاخه های تهاجم فرهنگی است؛ اما تهاجم فرهنگی بزرگتر این است که اینها در طول سالهای متمادی به مغز ایرانی و باور ایرانی تزریق کردند که تو نمیتوانی؛ باید دنباله رو غرب و اروپا باشی. نمیگذارند خودمان را باور کنیم».

همانطور که از سخنان رهبر انقلاب بر می آید می توان هدف تهاجم فرهنگی دشمن را پایین آوردن انگیزه و اعتماد به نفس مردم بخصوص جوانان - بعنوان نیروی فعال و مستعد جامعه - دانست، القای تفکر نمی توانی و نمی شود به جوان ایرانی و کشاندن آن به پرتگاه انحرافات اخلاقی، آغازی خواهد شد بر سیطره مجدد مادی گرایان غرب بر ما.

حال با توجه به هدف بودن جوانان دانشجو در این تهاجمات گوشه ای از وظایف آنان در تقابل با تهاجم فرهنگی غرب را یادآور می شویم؛ یک فرد دانشجو باید با درک شرایط روز دنیا و طراحی های دشمن، در دانشگاه ها به عنوان مبدأ تحولات در صدد تقابل با نقشه های دشمنان برآید و این سخن از امام خمینی «ره» را که فرمودند: «اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود» را متذکر شود و با پشتکار نسبت به تحصیل علم اقدام کند و به دنبال تولید علم بومی برای شکست انحصارطلبی غربی ها در علوم مختلف برآید و بداند که این شدنی است و از فکرهای مایوس کننده عده ای که همیشه بر طبل نتوانستن و نشدن می کوبند دوری کند. برای جلوگیری از القای فرهنگ نابودکننده غرب بر خود و دیگر جوانان به دنبال راه حل باشد، رجوع به فرهنگ غنی اسلامی ایرانی و گفت و گو در قالب کرسی های آزاداندیشی و اتاق های فکر می تواند در این

زمینه کمک کننده باشد. همانطور که ذکر شد وقتی صحبت از تهاجم فرهنگی می شود یعنی تهاجمی که افکار را مورد حمله قرار می دهد تا اعتقادات و هویت را نابود کند، تلاش و کوشش برای رسیدن به پیشرفت را نابود کند، اندیشه تو نمی توانی را القا کند و در نهایت سیطره کامل پیدا کند و عده ای افراد تابع را گرد خود جمع کند، باید در مقابل این ها ایستاد و اصول و قواعد مقابله با استفاده از ابزارهای موجود را شناخت و آنها را برای تقابل با این تهاجمات بکار گرفت. یک جوان مومن انقلابی حتی نباید اجازه رسوخ فرهنگ بیگانه در نحوه پوشش و ظاهر خود را بدهد، غربی ها در این زمینه در این چند ساله از هیچ اقدامی فروگذاری نکرده اند، محیط دانشگاه ها بعنوان محیطی علمی و فرهنگی که در کشور ما باید بر طریق دین مبین اسلام باشد نباید محل جولان مدهای محرک غربی و برگزاری کنسرت و اردوهای مختلط و امثالهم باشد، می بایست با آگاه ساختن سایر جوانان هویت اسلامی ایرانی را بیش از پیش در وجود آنها زنده کرد.

در پایان یادآور می شویم تاریخ مصرف مکاتب سکولار و ناقص غربی فرار سیده است و خلأ معنویت و آرامش و آسایش روح بعنوان واقعیت وجودی انسان در این جوامع بیداد می کند و آنان را به ورطه نابودی و پوچ گرایی کشانده است. یقیناً با آگاهی و هو شیاری، تهاجم فرهنگی آنان در مقابل ایمان استوار و مجاهدت های جوانان ایرانی که الگویی چون حسین(ع)، راهنمایی چون ولی فقیه و امیدی چون مهدی موعود(عج) دارند، به جایی نخواهد رسید.

مقام معظم رهبری:

تهاجم فرهنگی بزرگتر این است که اینها در طول سالهای متمادی به مغز ایرانی و باور ایرانی تزریق کردند که تو نمیتوانی؛ باید دنباله‌رو غرب و اروپا باشی. نمی گذارند خودمان را باور کنیم.

رصد

مرکز تولید آثار و محتوا
جامعه‌شناسی و ارتباطات (گفتگو و محضر)

www.Jadvru.ir

Telegram: @jadvru

Insta: Jadvru

10001000575757

نظرات و پیشنهادات خود در رابطه به این جزوه را برای ما ارسال فرمایید

هر گونه چاپ و رونوشت برداری از این جزوه موجب امتنان خواهد بود.